

POSLEDICE VELIKEGA POTRESA NA AZORIH

Potres je porušil mesto Horta na Azorih. — Tudi Grška je občutila sunke. — Ceni se, da je bilo ubitih šest ljudi in nad štiristo ranjenih. — Pogled na mesto Fayal je strašen, — je sporočil župan v Lizbono.

LIZBONA, Portugalska, 1. septembra. — Privatne in oficijelne brzojavke, ki so doselele včeraj semkaj, poročajo o uničevalnem potresu, ki se je pojavil včeraj zjutraj na Azorih.

Mesto Horta na otoku Fayal je bilo skoro popolnoma uničeno. Dosti oseb je bilo ubitih ali poškodovanih.

Kakor hitro so došle tozadevne novice, je bil sklican sestanek kabineta.

LIZBONA, Portugalska, 1. septembra. — Župan mesta Fayal pravi v svojem poročilu, da je otok "masa razvalin, posebno pa mesto Horta."

Število poškodovanih vsled potresa cenijo na štiriso.

Brzojavka župana je dospela po številnih urah molka in vsled tega je zavladal velik strah glede usode Portugalcev na Azorskih otokih.

Pogled na otok Fayal ter trpljenje žrtve je bil naravnost strašen. Katastrofa se roga vsakemu opisu. Števila ubitih ne omenja brzojavka.

Zdravstvena kolona je odšla včeraj zjutraj na otočje s tovornim parnikom. Tej koloni so sledile takoj čete na treh bojnih ladjah.

Tekom popoldne in večera so bili centralni brzojavni uradi v Lizboni polni ljudi, ki imajo sorodnike na Azorih, a z otočja ni bilo nikakih sporočil.

LONDON, Anglija, 1. septembra. — Mesto Horta, glavno mesto otoka Fayal, v centralni skupini Azorov, je bilo deloma uničeno včeraj.

Prvi sunek se je pojavil ob enajstih zjutraj. Temu je sledila cela serija sunkov, ki so se pojavili tako na Fayalu kot na sosednjih otokih. Potres je spremljal velikanski morski val, ki je uničil majhno vas Fateira.

Governer Horta okraja, ki je takoj obvestil vlado v Lizboni, ceni število ponesrečenih na petdeset. Domneva se, da so vključeni v to tako mrtvi kot ranjeni. V neki privatni brzojavki pa se glasi, da je bilo ubitih šest ljudi.

Cerprav kažejo vsa znamenja, da so bila pretirana prvotna poročila, da je mesto Horta v razvalinah, je vendar jasno, da je trpelo mesto veliko ško do in da žive prebivalci na prostem, ker se boje nadaljnjih sunkov.

Ob istem času je obiskal močan potres tudi Grško. Vsa dežela je občutila sunke, vendar pa se glasi, da ni bilo povzročene dosti materialne škode in da ni nikdo izgubil življenja.

Azorsko otočje je vulkanskega izvora ter je vsled tega izpostavljeno pogostim potresom.

Krajevna bolnica je polna poškodovanih. Seznam mrtvih ni bil še sestavljen, vendar pa se domneva, da bo obsežen. Vojaki so bili poklicani, da zastražijo ceste in poslopja v mestu, katera so zapustili lastniki.

WASHINGTON, D. C., 1. septembra. — Najmočnejši potres v zgodovini Azorov je povzročil občutno škodo v Horti, soglasno s poročilom Horace Remillarda, ameriškega konzula.

— Najmočnejši potres v zgodovini Azorov, — se glasi v brzojavki. Hiše porušene. Nemogoče je oceniti izgubo lastnine in življenj. Domneva se, da so vsi Amerikanci varni. Ljudje žive na prostem.

Farrington je šel med kapitaliste.

SPRINGFIELD, Ill., 31. avgusta. — Eksekutivna oblast je včeraj odstavila Frank Farringtona, dolgoletnega predsednika premogarske organizacije v Illinoisu. To se je zgodilo potem ko je Farrington potrdil vest, da je sprejel neko mesto pri Peabody Coal Co., ki mu bo plačevalo \$25,000 na leto.

Eksekutivi je odrekel pravico, da mu dela predpise, kje sme delati.

Odprava suženjstva.

ALLAHABAD, Indija, 30. avgusta. — Maharadža iz Nepala je razveljavil tlačenstvo 57,889 svojih podanikov. Dosedanji sužnji so dobili zemljišča.

General Pangalos obtožen veleizdaje.

Pangalos in njegovi tovariši so bili obtoženi veleizdaje. — Grški justični minister pravi, da bo odstavljena skupina kaznovana za vse zločine.

ATENE, Grška, 1. septembra. — Justični minister profesor Triantafilopoulos je mnenja, da so general Pangalos in njegovi ministri krivi veleizdaje ter utemeljili svoje stališče s podatki, o katerih bodo oblasti pozneje razmišljale.

— Režim Pangalosa, — je rekel justični minister, — je bil nepostaven, ker je predstavljal izključno le de facto vlado. Izjavil je, da ni zadostovalo, da se je vzdražalo absoluten režim, v katerem je sila pravica, temveč da so morali vsi, živeči pod tem režimom, priznati, da je administracija pravična in da ne temelji na nasilju. General Pangalos je zatrl pravico govora in tiska in vsled tega ni bila oborožena vstaja z dne 22. avgusta nič drugače kot legitimna obramba proti usurpatorjem, ki bodo vsled tega sojeni po obstoječih postavah, ne kot ministri, temveč kot posamezniki, ki so se polastili vrhovne sile.

Vlada je sklenila obtožiti vse, ki so bili ministri med uveljavljanjem diktature ter 22. avgustom. Smatrala jih bo odgovornim kršenju ustave tekom njih poslovanja ter najbrž zaplenila njih privatna premoženja.

Z ozirom na zadnji sklep je rekel justični minister, da je izvršil režim Pangalosa razne zločine na račun države in privatnih posameznikov.

ATENE, Grška, 1. septembra. — Ministrski predsednik Kondilis je izjavil, da je njegov sklep glede proporcionalnih zakonodajnih volitve zaključen, neglede na opozicijo večine strankarskih voditeljev, ki so zahtevali absolutno večinski sistem. Proti-večinski voditelji so zapretili, da se bodo vzdražali soudeležbe pri volitvah, če ne bo uporabljen proporcionalni sistem.

Nadaljne težkoče novega ministrskega predsednika vključujejo ugašenje sporov, povzročenih v gotovih armadnih krogih, v katerih zahtevajo odpust častnikov, ki so bili glavni stebri Pangaloso-vega režima, ki pa so v zadnjem trenutku prispevali k strmoglavljenju Pangalosa s tem, da so stopili na stran Kondilisa.

Pogreb letalca Rogersa.

HAVRE DE GRACE, Md., 31. avgusta. — Na Lions Hill so se vršile včeraj pogrebne slovesnosti za letalnim častnikom John Rogersom, ki se je v petek smrtno ponesrečil v Philadelphiji. Med žalujočimi so se nahajali tudi stariši ponesrečenega, 78 let stari podadmiral Rogers in njegova žena, edini preživeli brat pokojnika ter drugi sorodniki. Oficijelni Washington sta zastopala pomožni mornariški tajnik Robinson ter admiral Moffet.

Danes so odvedli truplo v Washington, kjer bo pokopano na Arlington pokopališču.

Smrt pod konjskimi kopiti.

Dva otroka farmskih delavcev sta bila do smrti poteptana včeraj na neki farmi v bližini Riverhead, N. Y. od para vpreženih konj.

Plavač Vierkoetter upa poraziti svoj lastni rekord.

Nemški mojstrski plavalec, ki je preplaval Angleški kanal, hoče poraziti svoj lastni rekord. Dobil je ponudbo angleškega vaudeville gledališča.

RT GRIZ NEZ, Francija, 1. septembra. — Predno je včeraj zvečer nemški plavač Vierkoetter odpotoval proti Kolinu, je izjavil: — V naslednjem letu bom pri preplavanju Angleškega kanala porazil svoj lastni rekord za dve uri.

Med plavači so nekateri za trdno prepričani, da bo Nemec to dejansko izvršil. Da dobi denar za poskus tekom prihodnjega poletja, bo nastopal v nekem angleškem vaudeville aktu, za katerega se pripravlja sedaj.

Kot je znano, bo dobil za to po \$2500 na teden.

BERLIN, Nemčija, 1. septembra. — Mrs. Vierkoetter, žena nemškega plavca, je izjavila časnikarskim poročevalcem:

— Vem, da je moj mož najboljši plavač. V zadnjih štirih letih se je čudovito razvil, a ni še dosegel svoje višine.

Mrs. Vierkoetter mora to vedeti, ker je bila sama do poroke pred enim letom mojstrska plavalka. Seznanila sta se tekom nekake tekmovalnega plavanja.

Vierkoetter je znan kot mojster nemških rek. Ta naslov si je pridobil v preteklem letu tekom 1500 meterskega tekmovalnega plavanja. Pridobil si je sloves tudi s tem, da je preplaval v Sree pet kilometrov v 48 minutah.

BERLIN, Nemčija, 1. septembra. — Najmlajši premagalec kanala. Ernest Vierkoetter, je bil odlikovan od državnoborskega odseka za telesne vaje z veliko kolajno, predstavljajočo orla. Ta kolajna je najvišje oficijelno priznanje, katero more podeliti nemška država za atletične zasluge.

CALAIS, Francija, 1. septembra. — Vse sovraštvo, izvirajoče iz vojne, je bilo pozabljeno, ko je vprizorilo mesto banket na čast Nemeu Vierkoetterju, ki je preplaval kanal. Župan Vincent mu je izročil svetinjo.

"Von Krupp" baje poskusil samomor.

ALBUQUERQUE, N. M., 31. avgusta. — Mladi mož, ki se nahaja tukaj v zaporu in ki trdi, da je baron Friderik von Krupp mlajši, je vprizoril včeraj samomorilni poskus v svoji celici s tem, da je snedel par glavice užgalie. Pojavilo se je močno bruhanje, a zdravniki so prepričani, da bo okrevail.

Znan vijolinist operiran.

Dr. Albin Berg, ki je operiral na slepih svetovno znanega vijolinista Jašo Heifetza, je izjavil včeraj, da se vsak dan izboljšuje zdravstveno stanje bolnika, ki se nahaja v Mount Sinai bolnišnici.

Hindenburg v Bavar-skih Alpah.

BERLIN, Nemčija, 1. septembra. — Predsednik Hindenburg se mudi sedaj v bavar-skih Alpah, kjer lovi divje koze. Njegov poletni glavni stan je v Dietramszell. Vsak dan gre v gore, kar pomenja zanj in njegovo spremstvo, da mora vstati najpozneje ob štirih zjutraj.

Liga zanikuje Španske zahteve.

Anglija in Francija sta informirali Španko, da bosta zanikani njeni zahteve glede Tangerja ter trajnega sedeža v svetu Lige.

PARIZ, Francija, 1. sept. — Angleška in francoska vlada sta sklenili, da naj plača Liga ceno izstopa Španske iz Lige, če bi bilo to potrebno za pripust Nemčije v Ligo. Z drugimi besedami rečeno sta dva najbolj mogočna člana Lige pripravljena sprejeti rajše izstop Španske iz Lige kot da da bi se še enkrat blokiralo pripust Nemčije, če bi Španka austrajala pri svoji pretnji, da bo zapustila Ligo, če ne bo dobila istočasno z Nemčijo trajnega sedeža v svetu Lige.

Sveda ostaja še vedno možnost, da bo Španka blokirala pripust Nemčije v Ligo s tem, da ne bo hotela privoliti kot član sveta, vendar pa se domneva, da je obljubila Španka Parizu in Londonu, da ne bo šla do tega ekstreme in da bo vse, kar bo storila v Ženevi, omejeno na akcijo, tikajočo se njenega lastnega štatusa.

Španci so izvedeli sedaj tako od Angležev in Francozov, da se jim nikakor ne bo prepustilo Tangerja in da ne bosta Pariz in London privolila v konferenco glede Tangerja v Ženevi tekom tekočega ali prihodnjega tedna. Španci so bili obveščeni, da se ne sme ustanoviti nikakih odnosov med vprašanjem Tangerja ter vprašanjem sedežev v svetu Lige.

Madrid ve sedaj, da se zavzemajo vodilni narodi Lige za načrt, na temelju katerega naj bi dobila Španka napol trajen sedež v svetu, mesto začasnega, katerega je zavzemala izza rojstva ženevske organizacije. Napol trajen sedež bi v vsakem slučaju pomenjal sedež za dobe petih let. V kolikor sta prizadeta London in Pariz mora vzeti Španka le pol hlebe kruha, pustiti stvari kot obstajajo sedaj ali pa zapustiti popolnoma Ligo.

Nikdo ne skuša zanikati, da bi se smatralo umaknenje Španske za velik udarec a Ligo, a neprijetno je bilo se smatralo še za večji udarec. V francoskem glavnem mestu ustraja razpoloženje, da bodo Španci popustili v zadnjem trenutku, posebno če jih ne bodo preveč ustrajno pozivljali Italijani, naj ustrajajo na svojem stališču.

Splošno se priznava, da je položaj za Ligo skrajno težaven, kajti skrajno težko bi bilo spraviti v soglasje duha miru in harmonije, katerega bo baje značil pripust Nemčije, z jeznim odstopom dveh najbolj odličnih članov Lige, Španske in Brazilije.

PREMOGARSKI POLOŽAJ NA ANGLEŠKEM

Iznova je izginilo upanje na mir v angleški premogovni industriji. — Poslanska zbornica je razpravljala pet ur o vprašanju, a ni mogla predlagati nikake uravnave. — Premogarji so baje preprečili dogovor. — Poslanska zbornica se je cdgodila. — Ministri — služabniki baronov.

LONDON, Anglija, 1. septembra. — Poslanska zbornica in izvrševalni svet premogarske federacije sta včeraj zopet uničila upanja, da bo mogoče uravnati stavko premogarjev. Obe zastopstvi sta se odgodili ter pustila položaj tak kot je bil poprej.

Poslanska zbornica, ki se je sestala predvčerajšnjim, da podaljša pomožne regulacije, se je odgodila do 9. novembra po pet ur trajajočem prerekanju glede premogarske stavke.

Kljub opoziciji bivšega ministrskega predsednika MacDonalda je poslanska zbornica ob petih popoldne sprejela predlog Churchilla, da se odgodi, s čemur je bil poražen predlog MacDonalda, naj se zbornica zopet sestane v teku enega tedna, da razmisli o katerihkoli predlogih, ki bi prišli z narodne konference premogarskih delegatov, ki se bo pričela v četrtek.

Winston Churchill, ki je vodil vladne sile v odsotnosti ministrskega predsednika Baldwina, je izjavil, da ne ve ničesar, kar bi upravičilo idejo, da bo prišlo v tekočem tednu do fundamentalnih izprememb v položaju.

Izvrševalni svet premogarjev, ki se je sestel včeraj tukaj, je z večino enega glasu odločil, da ne bo formuliral na konferenci v četrtek nikakih mirovni predlogov. Odkar je dal Cook, prejšnji skrajno radikalni član sveta, izraza svoji želji za mirovne predloge, se je upalo, da bo mogoče najti kak temelj za mirovna pogajanja. Z večino enega glasu pa je bil poražen.

V poslanski zbornici je otvoril MacDonald debato ter postavil predlog, naj se iznova prično pogajanja glede uravnave stavke med premogarji in lastniki na konferenci, katero bi sklicala in kontrolirala vlada.

V svojem govoru je obdolžil vlado, da je ona kriva mrtvila ter rekel, da je kabinet "lojalen in zelo pokoren podkomiteju lastnikov."

V odgovor na to je rekel delavski minister Maitland, da bi bila intervencija vlade brez koristi, dokler vztrajajo premogarji na svojem dosedanjem stališču.

Prejšnji ministrski predsednik Lloyd George je podpiral MacDonaldov načrt. Izjavil je, da so premogarji sedaj spoznali, da ne morejo doseči svojih ciljev in da je dozorel čas za vladno intervencijo.

V imenu vlade je izjavil Churchill, da ne more storiti vlada ničesar, dokler ne pride kak definitivni prelog s te ali one strani. Obstaja pa vprašanje, — je rekel, — glede katerega se je vlada popolnoma odločila, da ne bo namreč plačevala nikakih nadaljnjih podpor.

Seznam.

To je seznam, ki pokaže, koliko ameriškega ali kanadskega denarja nam je treba poslati, da poskrbimo v stari domovini izplačilo označenega zneska, bodisi v dinarjih ali lirah. Podatki so veljavni do preklica, ki se po potrebi objavi na tem mestu.

Ne dvomimo, da Vam bo ta poudba ugajala, posebno še, ako boste vpoštevali svojo korist in našo zanesljivo ter točno postrežbo.

Dinarji		Lire	
Din.	500 \$ 9.45	Lir.	100 \$ 4.30
Din.	1,000 \$ 18.60	Lir.	200 \$ 8.40
Din.	2,500 \$ 46.25	Lir.	300 \$ 12.30
Din.	5,000 \$ 92.00	Lir.	500 \$ 20.00
Din.	10,000 \$ 183.00	Lir.	1000 \$ 39.00

Za pošiljate, ki presegajo Desettisoč Dinarjev ali pa Dvatisoč Lir dovoljujemo poseben znesku primeren popust.

Nakazila po brzojavnem planu izvršujemo v najkrajšem času ter računamo za stroške \$1.—

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street Phone: CORTLANDT 4087 New York, N. Y.

Posebni podatki.

Prislabina za izplačilo ameriških dolarjev v Jugoslaviji in Italiji znaša kakor sledi: na \$25. ali manj znesek 75 centov; od \$25. naprej do \$500. po 3 cente od vsakega dolara. Za večje svote po posameznem dogovoru.

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, president.

Louis Benedik, treasurer.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"

"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Do celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnika, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

POBRATIMSTVO

Pred par dnevi je madžarski regent Horthy namignil, da bo kmalu sklenjeno prijateljstvo med dvema starima sovražnicama — med Madžarsko in Jugoslavijo.

Povod je baje dala Jugoslavija že spomladi. Vrše se tajna diplomatska pogajanja in dosežajo se veliki uspehi.

Da, prav je povedal Horthy, da vlada med Madžari in Jugoslavi staro sovraštvo. Posebno med Madžari in tistimi Hrvati, katere je bila usoda pahnila pod krono sv. Štefana.

Madžari so se izkazali kot zatiraleci prvega razreda. Človeku se morajo jeziti lasje, če pomisli, kaj so počeli s Slovaki. No, tudi s Hrvati niso bili nič bolj gentlemani.

O tem lahko pričajo Banatci, Slavonci in celo Zagrebčani, kljub temu, da je bil Zagreb izrazito hrvatsko mesto.

Diplomatje sklepajo prijateljske pogodbe, toda narod ima boljši spomin kot ga imajo diplomati.

Stara sovraštva se pri zelenih mizah le navidez zabrišejo. V srečo pa ostanejo, dokler ni krivica že vsaj deloma poravnana.

Ninčič naj sklene sto prijateljskih pogodb, na primer z Mussolinijem, toda našega naroda ne bo z nobeno pogodbo prisilil, da bi smatral Mussolinijeve metode za poštene.

ŠTRAJK ANGLEŠKIH PREMOGARJEV

Že štiri mesece štrajkajo angleški premogarji. Trdno vztrajajo v svojem težkem boju. Vztrajajo, stradajo in trpe vsakovrstno pomanjkanje. Voditelji so že pričeli kolebati, premogar pa še ni upognil svojega hrbta.

Pa ga bo moral prej ali slej. Anglija dobiva ves premog, ki ga potrebuje, iz Nemčije in Združenih držav.

Ta premog kopljejo v Nemčiji in Združenih državah organizirani premogarji.

V zvezi s tem nastane čuden paradoks: nemški in ameriški premogarji so dobri člani svojih delavskih organizacij, točno plačujejo prispevke ter se pokore odlokom svojih uradnikov — pa kljub temu opravljajo skebsko delo.

JUGOSLOVANSKE STRANKE

Neki rojak nam je pisal:

"V vesteh iz starega kraja čitam večkrat o političnih strankah v Jugoslaviji. Prosim sporočite mi, koliko je teh strank in kakšni so njihovi programi. Za te podatke vam bom jako hvaležen."

V resnici povemo, rojak naš je spravil v zadrego. Zadnjih volitev v Beogradu so se na primer udeležili naslednji:

radikalci, neodvisni delavci, demokrati, republikanci, socijalisti, neodvisni radikalci, naprednjaki, srbska stranka, zemljoradniki, nova stranka, Bobičevi radikalci, komunisti in samostojni radikalci.

To so menda vse srbske stranke. Par ducatov strank je tudi v Sloveniji in na Hrvaškem.

Kaj te stranke pravzaprav hočejo, pa rojaku pri najboljši volji ne moremo povedati.

In menda stranke niti same ne vedo.

Rojaki, naročajte se na "Glas Naroda", največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

Novjre iz Jugoslavije

Zaljublil se v lastno hčer in — se ustrelil.

Na pristavi Jugovo polje v osi-ješki okolici je živel priseljenec iz Like Vaco Lukač. Žena je ostala v Liki, prišla pa sta z njim 16. letna hčerka in desetletni sin. Može se je zaljublil v lastno hčerko, ki je pa to čudno ljubezen odklanjala in se nedavno vrnila k materi v Liko. To je "očeta" tako potrolo, da je segel po revolverju in se ustrelil.

Italijani študenti v fašistovskem kroju v Splitu.

Te dni se je pripeljala v Split skupina italijanskih dijakov trgovske fakultete v Trstu. Jugoslovanske oblasti so jim šle v vsakem oziru na roko in jim razkazale vse znamenitosti mesta. Veliko nezadovoljstvo med občinstvom pa je vzbudilo, da so prišli dijaki v Split v fašistovskih črnih srajcah in fašistovskim znakom. Občinstvo je protestiralo z zvijačnjem, nakar so dijake, da se izognejo novim incidentom, odpeljali po stranskih ulicah nazaj v luko.

Nagla smrt.

Te dni se je sekejski svetnik pri zagrebškem velikem županstvu Vladimir Derkos podal na inspekcijo potovanja v Veliko Gorico, kjer je inspiciral urade kotarske oblasti. Nenadoma mu je pri uradnem poslovanju prišlo slabo in kmalu se je mrtev zgrudil na tla. Zadel ga je kap.

Dobrovoljec-kolonist zblaznel.

V okolici Novega Sada je na pristavi "Marija" zblaznel dobrovoljec Stevo Radoković. Oborožen z revolverjem in dolgim nožem je letal po novosadskih ulicah ter ogrožal pasante. Policija ga je končno obvladala in spravila v bolnico.

Krvav zločin v Splitu.

Te dni so odkrili v Marčeličevi ulici v Splitu strahovit zločin. V pritličju neke hiše v imenovanu ulici je stanovala vdova Jerica Čeh, stara 51 let, s svojim 21 letnim sinom. Ta je odšel te dni v svoj rojstni kraj Trpanj. Jerica Čeh je bila zaposlena v nadzorništvu Jadranske Plovnice kot uradnica. Ker je dva dni ni bilo v službo, je njen šef poslal slugo na njen dom, da vidi, kaj je. Ker so bila vrata zaprta, so jih siloma odprli. Našli so Čehovo z razbito glavo mrtvo preko postelje. Videle se je, da je bila večkrat udarjena s sekuro.

Policija je kmalu ugotovila, da je bil v njenem stanovanju 21 letni trgovski potnik Rista Konstantinović iz Sarajeva s svojo zaročenko Riko Pap. Ta je osumljen, da je izvršil zločin posebno, ker je

izginila za njim vsaka sled. Trdi se, da je imela Čehova pri sebi okoli 7000 Din., ker se je pripravljala, da kupi novo pohištvo.

Težka nesreča na železniškem tiru. Ko se je Katia Dobrošak med osebnim in tovornim kolodvorom zagrebške postaje Sava vračala precej vinjena po železniškem tiru domov, jo je zagrabila lokomotiva ter ji odrezala obe nogi pod kolenom. Ponesrečenka je bila z rešilnim vozom prepeljana v bolnico.

Beda in poštenje.

Sarajevska policija je aretirala nekega nad 60 let starega poštnega uslužbenca, katerega je neki gostilničar ovadil, da je v njegovem grmovju odpiral in tregal pisma. Stari mož je krivdo takoj priznal. Izjavil je, da je v službi od leta 1896 in da je do nedavno vedno zvesto služboval. Leta 1924 je bil upokojen. Ker je imel majhno pokojnino, je zagazil v bedo in dolgove. Ko je bil reaktiviran, se ni mogel izkupati iz dolgov in posegel je po nedopustnem sredstvu. A tudi pri tem ni imel sreče. Odprl je približno 70 pisem ter se okoristil za celih 80 dinarjev. Preiskava se nadaljuje. Može je ostal v zaporu.

Krvavi spopadi med separatističnimi Sokoli in omladinci v Sremski Mitrovici.

Te dni je prišlo v Sremski Mitrovici povodom 20-letnice tamkajšnjega Hrvatskega Sokola do krvavih spopadov med separatističnimi Sokoli in omladinci. Že pri sprejemu prvih gostov na kolodvoru so padli klici: "Doli s huzarji! Doli z Avstrijanci!" Do prvega spopada pa je prišlo o priliki spreveda separatističnih Sokolov skozi mesto. Omladinci so burno demonstrirali, vendar je policija kmalu napravila red. Ko so prišli Sokoli popoldne na večbališče, so naleteli tamkaj na večbališče, so naleteli tamkaj na skupino Orjunašev in Srnaovcev z državno zastavo, ki so vzklikali proti separatistom. Separatistični Sokoli so naveli nato na nacionaliste s sabljami in je bil pri tej priliki ranjen na glavi s sabljo trgovski pomočnik Mudrok. Glavni spopad pa se je razvil šele zvečer, ko je skupina separatističnih Sokolov napadla na cesti kapitana Vukotića in vpila: "Doli z vojsko!" To je povzročilo med prebivalstvom silno razburjenje. Demonstranti so naskočili neki lokal, v katerem so bili Sokoli. Policija je mogla šele s pomočjo orožnikov napraviti red. Ponoči je prišlo ponovno med omladinci in Sokoli do spopadov, pri katerih je padlo tudi več strel in je bilo precej oseb ranjenih.

CUDO MODERNEGA VINOREJSTVA
GRAPOVIN (Koncentrirani mošt)
iz izbranega kalifornijskega in importiranega
svežega grozdja.

Rdeče in belo California. Razne importirane vrste, med temi Teran in Muskatel

Pišite po pojasnila in cene na:

FR. PRIMOŽIČ, 377 Terrace Ave., Hasbrouck Heights, N. J.

Kako zaslužiti
brez truda \$5.

To je kaj enostavno. Naložite pri nas vsak teden na "SPECIAL INTEREST ACCOUNT" po 4% \$5.—. Obresti, ki se naberejo do poteka 52 tednov, znašajo nekoliko več kot \$5.—.

Poleg tega imate na strani \$260.— glavnice, znesek, s katerim lahko računate v slučaju potrebe.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street : : New York, N. Y.Dvajset-letnica Slov. Narod. Čitalnice v
Clevelandu, Ohio.

JANKO N. ROGELJ

Dvajset let gre mimo nas, dvajset let dela in truda za obstanek in potrebno domačo in narodno izobrazbo stoji pred nami, da se zamislimo nazaj v one lepe in čudne čase, ko se je porodila v naših pionirskih želja, da si napravijo in začrtajo pot, ki jih bo vodila k skupnemu delu za plemenito ustanovo. Začetek ni bil tako lahek, ker ideje so bile različne, skupine neizrazovite, potreba pa tako obilna, da ni mogla vsem odgovorjati na en mah. Toda našli so se možje, ki so šli preko ovir, dali ideji kos samostojnosti in pot v bodočnost. Treba je bilo odločnosti, treba je bilo pojmovati pomen čitalnice in njeno veliko nalogo, da se je prišlo do enotne misli: Ustanovimo čitalnico, ki bo služila potrebam narodovega hrepenenja in njegovega zadoščenju.

Dvajset let nazaj, na dan 29. avgusta 1906. se zberajo v Knausovi dvorani zavedni Slovenci, med njimi tedanj urečnik "Nove Domovine" g. Rajko Fajgelj, da se posvetujejo o ustanovitvi čitalnice. Bili so povečini člani "Slovenskega Sokola", "Triglava" in "Naprej". Ni bilo teško taktat, na tisti seji, povedati, svoje mnenje, kajti večina zavednih pionirjev je rekla: Ustanovimo.

O tem početku nam "Koledar" tiskovne družbe "Nova Domovina" za leto 1908 podaja sledeče poročilo:

"Na seji so se vsi navdušeno izrazili in sklenili, da se imenuje Slovenska Narodna Čitalnica. Prvim predsednikom je bil izvoljen g. Franjo Černe, podpredsednikom Peter Pikš, glavnim tajnikom, ustanovnik čitalnice, g. Rajko Fajgelj, blagajnikom pa g. Ivan Pirnat. Čitalnica, brez denarnih sredstev ni mogla dobiti, oziroma najeti pripravnih prostorov. Oglasil se je g. G. Travnikar, kateri je prepustil brezplačno del njegovih prostorov. S skromnimi močmi se je pričelo. Pisalo se je najprej po slov. — ameriške časopise, ki so velikodušno začeli posiljati brezplačno svoje liste na Čitalnico.

Iz malega raste veliko; zanimanje za čitalnico je začelo prihajati vedno večje in kmalu je štela Čitalnica okoli 100 članov. Z majhno mesečnino 25 centov na mesec, se je kmalu toliko nabralo, da se je moglo naročiti precej časopisov iz starega kraja. Dne 28. novembra je Čitalnica pridelala svojo prvo veselico v Knausovi dvorani, ki je nadvse nepričakovano dobro izpadla. Dohodki veselice so bili toliko, da si je Čitalnica takoj naročila 250 knjig, večino vse krasno vezane. Ob tej veselici je tudi prvič nastopilo več društev, kakor "Triglav", ki je povsipešil sijaj veselice s svojim pevskim zborom, kakor tudi obstojee društvo "Sava".

Dne 9. januarja 1907. so se vršile prve glavne volitve odbora: izvoljeni so bili z veliko večino: Predsednik Fr. Černe, podpredsednik P. Pikš, prvim tajnikom Louis Pire, (gospod Rajko Fajgelj, je radi preoblih poslov odstopil že med letom), blagajnikom A. Grdina, knjižničarjem Louis Pire.

Med tem se je Čitalnica iz svojih začasnih prostorov pri g. G. Travnikarju preselila v svoje prostore na 1365 East 55th Street, kjer se je kmalu udomačila. Preskrbela si je lepo omaro za knjige. Čitalnica je imela takrat 44 listov: slovenske iz Amerike in starega kraja, tako tudi nekaj nemških in angleških. Čitalnica je imela takrat že 315 knjig, večinoma vse krasno vezane.

Dne 1. oktobra 1907. je bilo vseh čitalniških udov skupaj 159, kar je bilo pač častno število, ker Čitalnica takrat še ni obstojala eno leto. Podvzelo se je takrat tudi, da se prične s predavanji.

V enem letu svojega obstanka je Čitalnica imenovala za izvanredne zasluge, ki sta jih pridobila za Čitalnico dva častna člana, to

je: g. Rajko Fajgelj, ustanovnik, kateremu gre prva zahvala, da imamo sploh Čitalnico in da se je pričela tako dobro razvijati. Potem g. Anton Benedik, ki je bil vedno mož na mestu, kjer se je šlo za koristi Čitalnice. On je bil istočasno tudi tajnik "Slovenskega okola".

Po preteku enega leta, priglasile so se tudi ženske in dekleta. Postale so članice Čitalnice."

Toliko imamo danes na razpolago podatkov o ustanovitvi naše Čitalnice. Rad bi bil dobil kaj jasnejšega iz prvih zapisnikov, toda teh ni več. Poslužil sem se ustnih izročil do leta 1910, kjer se zopet pričinja pisana zgodovina.

V naši Slovenski narodni čitalni visi slika prvega odbora. Na sliki so: Fr. Černe, Jože Kalan, Župančič, Ivan Avsec, Ivan Špehlek, Rajko Fajgelj, Anton Benedik, Peter Pikš in Fr. Pirnat. (zadnji trije so že umrli); manjka le Louis Pire, ki je bil tudi v odboru.

Ustno izročilo pove, da se je opisalo ob ustanovitvi 28 članov, med katerimi je bil poznani in delavni čitalničar F. Korč, ki je veliko primogel k temu, da je došla Čitalnica pomen, ki gre takemu kulturnemu zavodu.

Leto 1907. in še drugo leto se je poznala kriza, ki je bila med delavci v Clevelandu. Denarja ni bilo, in tako je prišlo tako daleč, da je bila Čitalnica v denarnih zadregah, o čemur bomo še šliši pozneje. Treba je bilo plačati 15 dolarjev najemnine, toda denarja ni bilo. Čitalničar Fr. Černe je takrat stopil do članov in drugih, da priskočijo na pomoč. Nabral je svoto 65 dolarjev. Čitalnica se je zopet opomogla.

Iz prejemljenih prostorov se je preselila na St. Clair Ave. v bližini 55. ceste, k Rud. Perdanu, ter od tam na 61. cesto k Levstiku. Med tem časom so se vršili manjši boji med čitalničarji. Pričela so se izmenjavati mnenja, čistilo se je obzorje, vsa pripovedanja kažejo, da je bilo življenje v Čitalnici zanimivo. Kako radi se danes pogovarjajo stari Čitalničarji o tistih "hudih" dneh, kako danes se le trezno presojajo, kdo je imel prav, in kdo zopet ne. Iz tistih in poznejših časov nam govori o posameznih nedostatkih in navodilih tako zvana "Priznana knjiga", katere je na razpolago vsem čitalničarjem v Čitalnici. Predolgo bi se zavleklo to pisanje, ako bi vam navajal potrebnosti, ampak zaradi boljšega pojmovanja, jo omenim na tem mestu.

V letu 1910 se nahaja Čitalnica v St. Clair Ave. in Norwood Rd. Potreba je zahtevala, da so premaknili hišo na Norwood Rd. in Glass Ave. in tako se je preselila s hišo vred tudi Čitalnica. Tudi malo ognja je bilo takrat, tako da so pogorele zavese, toda knjige so ostale nepoškodovane. Predsednik Čitalnice je Josip Zele, tajnik M. Lah, blagajnik Požun. V tem letu se napiše tudi Spomin-skaknjuga z zgodovino Čitalnice, toda iste nisem mogel več najti v arhivu. V zapisnikih tega leta se čita, da so bili pridni in aktivni sledeči poznani Slovenci: Josip Kalan, Primož Kogoj, Frank Hu. dovernik, Slave Trošt, Oražen, Ivan Lah, Fr. Belaj. (kolektor) K. Rogelj, Anton Peterlin, Spečič, M. Lukner, P. Pikš, Hinko Bole, Milan Trošt, Zamljen, Černe in drugi.

V majskem zapisniku je omenjeno, da je darovala za Čitalnico ga. Kromar en dolar. To radi tečnoma vse krasno vezane. Dne 1. oktobra 1907. je bilo vseh čitalniških udov skupaj 159, kar je bilo pač častno število, ker Čitalnica takrat še ni obstojala eno leto. Podvzelo se je takrat tudi, da se prične s predavanji.

V enem letu svojega obstanka je Čitalnica imenovala za izvanredne zasluge, ki sta jih pridobila za Čitalnico dva častna člana, to

Peter Zgaga

Nižji vladni uradniki, ki potujejo iz kraja v kraj, dobivajo razen mesečne plače, še vsak dan po šest dolarjev za stroške.

Za žganje in drugo alkoholno pijačo morajo potemtakem plačevati iz svojega žepa. S šestimi dolarji si "ga" ne morejo dosti privoščiti.

Rojakinja je strašno hvalila svojega moža.

— O, moj mož pa ni tak kot so drugi. Teden dni po poroki je začel nekaj sitnarij, izza onega časa mi pa še ni rekel žal besede. Si revež ne upa. Jo je takrat izkupil.

Italijani bodo dobili nov denar — liretto.

Še nekaj časa naj bi lira tako padala kot je zadnje čase, pa bi ne bila več lira, pač pa liretta — in še celo prav majčkena, brezpomembna liretta.

Nekateri Amerikanci bi bili res veliki reveži, če bi na leto samo toliko zaslužili, kot pravijo, da zaslužijo, ko jim je treba plačati dohodninski davek.

Šampioni so vsake sorte.

Tudi Fred Patzel v Nebraski je šampion. Zaposlen je pri nekem farmerju, ki ima na tisoče prašičev.

Farma je prostrana, in prašiče je težko loviti. Toda Patzel ima posebno metodo. Postavi se sredi travnika ter strahovito zatuli "puu — ju — iig" — in po par minutah so vsi prašci zbrani.

Te dni je prišel v Omaha, Neb., kjer je dobil službo v nekem gledališču.

Časopisje poroča: — Ravnatelj gledališča je hotel napraviti nekaj reklame. Rekel je Patzlu, naj sredi mestnega trga požene iz sebe svoj magnetični glas. In Patzel se je razkoračil in zatulil: "Pu — ju — iig". Mahoma so se začela odpirati okna, ljudje so drli na cesto, in tekem par minut je bilo krog njega par sto radovalcev.

Bog ve, komu je hotel napraviti poročevalce kompliment: ali prašičarju Patzlu, ali prebivalcem Omahae?

V sedanji moderni dobi je vse organizirano. Celo plesni učitelji imajo svojo organizacijo.

Vsako leto enkrat se zberejo delegati, uvajajo nove plesne in odpravljajo stare.

Z dovoljenjem te organizacije je bil uveden tango, fox trot, charleston. Prva dva plesa sta že odpravljena. Plešejo jih kvečjem še le stare mamice.

Na letošnji konvenciji se bodo bavili plesni učitelji z reorganizacijo charlestona. Najbrž bo uveljavljenih precej izprememb.

S temi plesi je res čudna stvar. Izpreminjajo se od leta do leta. Izpreminjajo se tako pogostoma kot moda.

Edinole en ples ostane vedno neizpremenjen. Že tisočletja je isti in v tisočletjih se ne bo izpremenil.

To je ples krog zlatega teleta.

Statistika pravi, da izdelajo v Združenih državah vsako leto nad dvajset milijard svinčnikov.

Jaz se sedaj že petnajst let poklieno bavim s pisarjio, pa imam le redkokdaj svinčnik v žepu. Dveh stvari mi ponavadi vedno manjka: svinčnika in denarja.

Ko so laški študentje obiskali Dalamacijo, so nosili v gumbicah fašistovske znake.

Italijanskim študentom se ni nič zgodilo.

Ko bodo šli letos slovenski romarji v Rim, naj poskusijo nositi v gumbicah slovenske trakove.

Razlika se bo kaj hitro pokazala.

Nadaljevanje tega članka izide v jutrnji izdaji "Glasa Naroda".

Mehika in Mehikanci.

"Jutro" piše:

Preganjanje kristjanov je gotovo grd madež na zgodovini človeštva, vsaj tako ostuden, kakor divjanje Svete inkvizicije, ki je deset in desetišče nedolžnih ljudi sežgala in pomorila z bestialnim mučeništvom. Leta 1926 po Kristovem rojstvu pa je vendar treba socialne dogodke motriti drugače, kakor skozi zaprta in zarjavla očala kakega samostarskega župnika, a tudi drugače, kakor jih slika svojim bralcem "Slovenec", ki hoče biti moderno in nepredno glasilo slovenskih katoličanov. Z lažjo in hujšajočim razpaljevanjem verskih strasti se morda verska zavest pri nerazodni množici trenutno nekoliko okrepča, a temveč in trajnejše je razočaranje za vse pametne in trezne ljudi, čim spoznajo, da se resnica bila pogažena in da so se ti svetovni dogodki drugače in radi drugih vzrokov vršili, kakor so to na prevarantski način narodu dopovedovali demagogi.

Kaj je torej v resnici vzrok in kaj cilj kulturnega boja v Mehiki? Vsekakor je ta kulturni boj posledica tiste politike, s katero se je katoliška duhovščina polastila v Mehiki vse posvetne moči ter zavirala kulturni in gospodarski razvoj tamošnjega prebivalstva. Tristo let je bila cerkev na gospoda absolutna gospodarka v Mehiki, saj je bila ta dežela dolgo dobo kolonija najbolj katoliške evropske države Španije. — Takrat, ko je bila moč duhovščine v Mehiki največja, je tamkaj najbujnejše cvetela trgovina s sužnji, ki so jo na pritisk drugih držav odpravili šele leta 1925.

Mehikanski poslanik v Washingtonu je nedavno glede na kulturni boj v Mehiki izjavil, da se katoliška duhovščina v času svoje polne politične moči v Mehiki ni izkazala napram ljudstvu kot konstruktiven činitelj in da se tamošnja katoliška cerkev ne more primerjati s cerkvami v Združenih državah. Klerikalizem je vladal v Mehiki tristo let, ne da bi dvignil deželo in ljudstvo, ki je za drugimi državami kulturno silno zaostalo. Z ločitvijo države od cerkve se je hotelo duhovščino prisiliti, da se omeji izključno na duhovno delo. Obenem je izjavil poslanik, da je politika predsednika Callesa samo izvedba ljudske volje ter udeleženec idej ustave iz leta 1857, reformnih zakonov iz leta 1859 ter ustave iz leta 1917.

Boj v Mehiki ni v prvi vrsti verski boj, marveč gospodarski in socialni. To je boj med tistimi, ki so se na račun nekulturnosti tamošnjega prebivalstva okoristili s posvetnimi dobrinami v znamenju križa in meča, in tistimi, ki pravijo, da kraljestvo božje na zemlji ni v polnih močkah.

Verskih obredov mehikanska vlada ni prepovedala, pač pa jih je prepovedala cerkev, da bi s tem nahujkala "globoko verno in pobožno ljudstvo" proti vladi, ki hoče dati temu ljudstvu, kar mu gre po božjih, naravnih in človeških postavah.

Najbolj pereče gospodarsko in socialno vprašanje v Mehiki je agrarno vprašanje. Največji veleposelnik v tej državi je bila katoliška cerkev ter njena duhovščina. Nejevolja ljudstva je radi tlačanskih kmetijskih metod stalno rastla, zadnjih petnajst let pa so kmetje neprestano revoltirali proti tlaki, ki so jo morali delati cerkvenim in drugim veleposesvom, mihtevajoč, da se zemlja razdeli

med kmete, ki zemljo obdelujejo. Drugo pereče gospodarsko in socialno vprašanje v Mehiki je ustanovitev domače mehikanske industrije ter osamosvojitve od tujega kapitala, ki je industrijsko delavstvo, zlasti pa ono iz kmetijskih hiš, silno izkoriščal.

Reševanje prvega kot drugega vprašanja je naletelo na silen odpor reakcije, ki so ga podpirali prizadeti inozemski, zlasti angleški, španski in francoski kapitalisti. Z njihovo pomočjo se je postavila v prve boje vrste proti agrarni reformi ter proti domači industrializaciji katoliška duhovščina, ki je vse storila, da bi strmoglavila Callesa in njegovo vladno. Zlasti je politikujoča duhovščina rovarila proti kmečkim šolam, ki jih je vlada uvedla, da z njimi odstrani nepismenost. Leta 1921 je bilo namreč v Mehiki baš po zaslugi klerikalizma od vsega prebivalstva še okoli 80 odstotkov nepismenih ljudi. Duhovščina je rotila kmete s peklom in hudičem ter hujšala ljudstvo proti zidanju šol in proti učiteljem. — To so dejstva, ki jih objektivni človek ne sme prezreti, ako si hoče ustvariti jasnejšo sliko med državo in katoliško duhovščino. — Nihče ne more niti na eni, niti na drugi strani odobravati ekstremnosti. Vsekakor imajo Mehikanci pravico, da si svoje avtonomno državno življenje uredijo, kakor se jim to zdi prav in kakor jim najboljše prija.

ČLOVEŠKI VAMPIR

Kakor smo že poročali, je bilo izvršenih zadnje čase na Slovaškem več bestialnih umorov, ki so vzbudili med prebivalstvom tem večje ogorčenje, ker je šlo za nedolžne žrtve, ki jim je neznani morilec po umoru tzipil kri. Tako je bil umorjen v Prešovu 14-letni deček Ludvik Onděček, čigar umor je ostal dolgo nepojasnjen. Pozneje je bila umorjena v Miškovicu mlada deklica, Tarjanova, in vse je kazalo, da je morilec isti človeški vampir. Orožništvo je napelo vse sile, da izsledijo nečloveškega morileca, toda zaman. Sele dni je izsledilo človeškega vampirja v osebi beba Jožeta Lengyela, in sicer čisto slučajno pri nekem vlamu, pri katerem je bil udeležen tudi Lengyel. Lengyel je seveda spočetka vse tajil, ko so ga pa na policiji pošteno prijel, je svoje zločine priznal. Detektiv ga je odpeljal na travnik, kjer je umoril Onděčka, in tu je morilec popisal vse podrobnosti svojega zločina.

Dne 20. maja je odšel Lengyel k nekemu znanecu v okolici Prešova. Spetoma se je ustavil pri potoku, da se napije vode. Ko se je ozrl, je zagledal dečka, ki je šel s steklenico po vodo. Ko se je deček Lengyelu približal, ga je ta udaril po glavi in mu razbil lobanjo. Deček je vzkliknil in se zgrudil mrtev na tla. Morilec je potegnil dečka iz žepa niklajsko uro, ki jo je potem prodal nekemu čigani. Z listjem je pokril krvave sledove in se vrnil k truplu, kjer je zagrešil še drugo gnusno dejanje. Nato je odpotoval v Košice, kjer je imel stalno bivališče. — Služkinji je naročil, naj mu opere okrvavljeno srajco.

Morilecva izpoved se popolnoma strinja z vsemi okoliščinami. — Mož je bil radi raznih deliktov, osobito radi abnormalnega spolnega nagnjenja, že opetovano kaznovan. O umorjeni deklici Tarjanovi noče ničesar vedeti. Orožništvo je prepričano, da ima Lengyel tudi to žrtev na vesti.

Nova grobnica japonskih cesarjev.

Japonski kronski svet je sklenil sezidati svojemu vladarju in njegovim potomcem novo veličastno grobnico, ker je postala sedanja premajhna. V njej je pokopanih že 119 bivših japonskih vladarjev. Današnja vladarska hiša na Japonskem, se smatra kot najstarejša na svetu.

HCI BOLGARSKEGA KRALJA



Najmlajša hči bivšega bolgarskega kralja princeza Evdoksija študira na neki poljedelski šoli na Bavarskem. Slikati se je dala na vozu krompirja.

Revizija ustave na Poljskem.

Pilsudski je srečno izvedel prvi del svojega programa, revizijo ustave ki daje predsedniku republike oziroma ministrskemu svetu mnogo večjo oblast nego jo je imel po dosednji ustavi. Revizija ustave se je dosegla popolnoma legalnim potom, kakor ga predpisujejo ustavne določbe; državni sejm je sklenil ustavno reformo in jo sprejel s kvalificirano večino dveh tretjin navzočih poslancev.

Uspeh Pilsudskega je na prvi pogled nekoliko iznenadljiv, zlasti če se pomisli, da so nekatere stranke levice, tako naprimer tudi predstavniki slovenskih manjšin, glasovali proti vladnim predlogom. Vlada je tedaj mogla predreti s svojim načrtom le, ker je tudi centrum in celo del desnice glasoval zanj.

Potreba po reviziji ustave se je namreč v Poljski priznavala splošno. Ne le Pilsudski s svojimi ožimi prijatelji, marveč prav tako tudi politične stranke, in prvi vrsti baš stranke centruma in desnice, so zahtevali spremembo ustavnih določb, in sicer prav v isti smeri, kakor je storila Bartelova vlada po intencijah Pilsudskega, to je, povečati oblast predsednika republike, oziroma sploh vlade kot izvršilnega organa države.

Vladni reformni projekt, ki ga je naposled sejm sprejel v tretjem čitanju, se je omejil na ojačenje predsednikove oblasti. Vse štiri glavne stranke, ki so tvorile večino Witosove vlade, krščanski narodnjaki, nacionalni demokrati, krščanski socialci in ljud. stranka, so predložile sejmu načrte za revizijo ustave in ti štirje predlogi so vsi zahtevali ojačenje predsednikove oblasti, kakor Pilsudski — tako da razlike med vladnim projektom in temi predlogi nikakor niso bile velike. Vzpričo tega ipak ni bilo pretežno, združiti večino glasov za vladno formulo.

Revidirana ustava daje predsedniku republike, deloma njemu samemu, deloma skupno z ministrskim svetom, zelo veliko oblast. Razpusti more sejm in razpisati nove volitve; vladati more brez sejma ter dekretirati zakone in celo proračun, ako tega ne stori sejm v določenem roku in vpliva lahko na sklepe sejma s tem, da je dobil pravico veta zoper vladnost zakonskega sklepa, kar sili parlament, da znova razpravlja in sklepa o njem. To so vsa, kar zelo dalekosežne reforme, ki bodo odslej tvorile osnovo politiki močne roke, kakor jo hoče imeti Pilsudski. Poljska politična javnost je prepričana, da je državna ustava po osvoboditvi preveč skrbela za čim širšo svobodo posameznika, da pa je premalo gledala na koncentracijo moči v rokah izvršilnih državnih organov in da morejo v tem pogledu samo spremembe nekaterih ustavnih določb obvarovati Poljsko pred hujšimi nesrečami. Stranke imajo v načrtu še druge reforme osnovnih državnih zakonov, naprimer reformo volilnega reda, pri čemer se zahteva višja starost tako za aktivno kot pasivno volilno pravico, da je nadomestitev proporcionalnega sistema pluralnim, skrajšanje števila poslancev in drugo. Ali o teh točkah vlada še ni predložila

nikakega načrta, zato se o njih še ni razpravljalo.

Pilsudski svojčas ni sprejel izvolitve za predsednika republike, ker je dejal, da ima ta pozicija premalo moči na vodstvu državnih poslov. Zdaj je ta stvar že nekoliko drugačna in zdaj bi bilo to mesto že prikladna pozicija za izvedbo njegovih načrtov. Morda pride že v kratkem do spremembe na predsedniškem mestu, morda tudi ne; dosedaj si je Pilsudski temeljito utrdil svoje stališče s tem, da kot vojni minister ureja in armado po svojem okusu. To pa je nedvomno najzanesljivejša osnova njegovim nadaljnjim načrtom, ki z revizijo ustave gotovo še niso saturirani.

UKRADENI ZAKLAD

Proces, ki se sedaj vodi v Angori proti vodilnim članom mladoturške unijonistične stranke, more, ki se morajo zagovarjati radi zarote proti Kemalu paši, se bo najbrže izobličil v svetovno kriminalistično senzacijo. — Glavni problem, ki vstaja pred sodniki v vedno jasnejših obrisih, tvori vprašanje, odkod so zarotniki dobili ogromna denarna sredstva, s katerimi so pridobivali ljudi za svoje namene.

Ko je bil sultan Abdul Hamid II. vržen s prestola, je vodil mladoturško stranko Enver paša. Ob prevratu, ki je pomedel s sultanom, pa je izginil poleg drugih dragocenosti, ki so bile sultanovo osebnost last, tudi sultanov zaklad, ki je predstavljal vrednost štirih milijonov turških funtov. Za ta zaklad se ni vedelo, kam je izginil, niti, kdo ga je ukradel. Šele v sedanjem obravnavanju zarote pred angorskim sodiščem, je izpovedal eden izmed obtožencev, dr. Našim bej, da je bil Enver paša tisti, ki je spravil zaklad sultana Abdula Hamida na "varno".

Zaklad je bil prenešen iz Carigrada v Berlin, kjer ga je Enver s pomočjo zanesljivih pomagačev vnovčil. Del izkupička je šel v blagajno unijonistične stranke, ki pa je morala izplačati dokaj visoke provizije osebam, ki so pomagale pri tatvini in prenašanju zaklada.

Enver paša, vodja mladoturškega prevrata, je leta 1913 na nepojasnjen način izginil. Raznesla se je vest, da je Enver paša padel v bojih na Kavkazu. Toda turška javnost ne zaupa tem glasovom prav nič, ker je čisto mogoče, da so razneženi s tendenco, da se Enver paši omogoči skritje in užitje plena, ki ga je odnesel sultanu, daleč proč od turškega sveta, za hrbotom muslimanske javnosti.

Znamenite slike v Madridu ukradene.

Kakor poročajo iz Madrida, so odnesli nepoznani tipi iz stanovanja sina bivšega španskega ministra originalna dela Velezqueza, Tiziana in Van Dycka. Ukradene slike se cenijo na 2 milijona petet.

NASVET ZAKONCEM

(Zanimiv predlog angleške sufražetke.)

Ločitve zakonov so postale po vojni vsakdanji pojav in ako bo šlo v tem tempu še par let naprej, bomo imeli kmalu več ločenih kakor pa omoženih žena. Glasom zadnje statistike je vsak zakon v zapadni Evropi že v prvem (!) letu ločen. Te vedno bolj naraščajoče razporeke postajajo s časom resna nevarnost za človeško družbo in mnogo učenih mož si tare glave, kako bi se dala ta po vojna bolezen najhitreje in najradikalneje izlečiti.

Mnogi so že poskušali in stavi-li tozadevno različne predloge, izmed katerih je najzanimivejši in izgleda, da bi bil tudi najuspešnejši predlog neke angleške sufražetke. — Ona predlaga uvedbo neke vrste "zakonskih zreal", to je pisem, ki bi jih zakonca vsako leto vsaj enkrat napisala drug drugemu in v katerih bi opisala vse napake, ki jih medsebojno opažata in ki so jima neprijetne ter v stanju, da pokvarijo medsebojne odnose.

Ako se vzame ves problem razporok s praktične strani, pride človek do zaključka, da pri večini razporok ne igrajo odločilne vloge velika nasprotja in nesoglasja, temveč po največ neznatne malenkosti. Velike nesreče v družini, nenadno obubožanje, neozdravljive bolezni in celo dokazana nezvestoba so bolj redki vzroki zakonskih ločitev. Pač pa v pretežni večini ločitvenih procesov igrajo malenkosti, manjvredne lastnosti, zanikrost, površnost itd., ki dobe s časom v očeh zakoncev ogromne dimenzije, glavno in odločilno vlogo. Iz teh malenkosti se s časom izcepi takozvana medsebojna odvratnost, in zakon, ki je bil morda več let srečen, razpade.

V prvih medenih mesecih sta običajno obe polovici skrajno popustljivi. S časom pa postaja ta popustljivost vedno manjša in že vsaka malenkost začne povzročati neko notranjo odtujenost. Moški čisto ne morejo videti nepočesane ženske. Ako žena temu ne posveča pažnje, se ta mržnja do nepočesanih las s časom raztegne na vso žensko in nič ni menda več v stanju izlečiti tak zakon. Nasprotno pa se pri ženah čisto pojavlja nerazpoloženje do moža, ker ji ta ne prinaša darov. To je neke vrste psihoza, v kateri se ženi dozdeva, da je mož ne ljubi več, da je napram njej ravnodušen in s časom je taka žena prepričana, da jo mož zanemara. — In od tega razpoloženja je samo še korak do očite mržnje, sumničen in v normalnem stanju nerazumljivih domisljij.

Do teh zaključkov je prišla tudi angleška sufražetka. Najmanjše, sprva jedva opazne diference radi brezpomembnih malenkosti dovedejo s časom do največjih čisto celo fizičnih razračunavanj. Zato predlaga ona vsem zakoncem, ki hočejo ohraniti zakonsko harmonijo, naj si vsaj enkrat v letu medsebojno napišejo vse očitke, ki jih imajo drug proti drugemu in ki ostanejo navadno zamočani. V tem pismu naj drug drugemu odkrito povedo, kaj jim ne ugaja in kake izpremembe si žele pri svojem zakonskem drugu. Vse to naj se pa zapiše, da bi se dala ta ali ona stvar morda ustmeno razpravljati. Toda angleška sufražetka, ki menda dobro pozna svoje Evine sestre, odločno svari pred ustmenimi razpravami, ker te dovedejo običajno do prekanja in prepira. Razume se, da o teh pismih ne sme nikoli in nikjer tudi med štirimi očmi pasti nobena beseda. Najpametnejše je, da se ta pisma po prečitjanju zopet zamenjajo in sežgo.

IMPORTIRANO ORODJE

Krankske KOŠE v Hlačnem, iz garanciranega jekla, 24, 26, 28, 30 palcev \$2. KLEPILNO ORODJE \$1.25 MOTIKA90 SRP85 PRALICA20 BRUŠNI KAMEN50 RIBEŽEN za repo, s 2 nožema \$1.35 Košice \$2. — Poštnina prost.

Math. Pezdor
Box 772, City Hall Bldg.,
New York, N. Y.

Jugoslovanska Kat. Jednota

v Ely, Minnesota

bratska podporna organizacija, ki ne meša niti vere, niti politike v svoja pravila in poslovanje.

Njeno premoženje znaša okoli \$900,000.00 in je po proračunu večakov več kot solventna.

Šteje okoli 17,000 članov in članic v obeh oddelkih. Njeno lastno glasilo "Nova Doba" izhaja tedensko in je do istega opravičen vsak član odraslega oddelka.

Člani J. S. K. Jednote se zamorejo zavarovati za \$250, \$500, \$1000, \$1500, ali \$2000 posmrtnine in \$1, \$2 ali \$3 dnevne bolniške podpore. Plačuje tudi odškodnine in operacijske podpore.

Za ustanovitev novega društva zadostuje osem novih kandidatov. Vsa nadaljna pojasnila daje drage volje glavni tajnik J. S. K. Jednote: JOSEPH PISHLER: ELY, MINNESOTA

HARMONIKE



Dobri igralci pravijo, da so stare KRANKSKE HARMONIKE najboljše na svetu.

V zalogi imam 2 vrstne, 3 krat uglašene, nove in stare harmonike, prodajam po najnižji ceni.

Kot strokovnjak garantiram v vrnem denar, če ne boste zadovoljni, ali pa pošljem druge. Sprejemem vsakovrstne harmonike v zameno in jih popravim. — JOHN WEISS
614 Seneca Avenue, Brooklyn, N. Y.

Grozdje! Grozdje! Grozdje!

To je že peto zaporedno leto, ko smo razposlali na stotine kar grozdja našim odjemalcem v vse dele Združenih držav, in vsak posamezni odjemalec je bil zadovoljen z našim blagom! Naročite karo našega izbranega črnega ali belega grozdja in se prepričajte. Naša prva trgatav se je že začela.

WALTER PREDOVICH

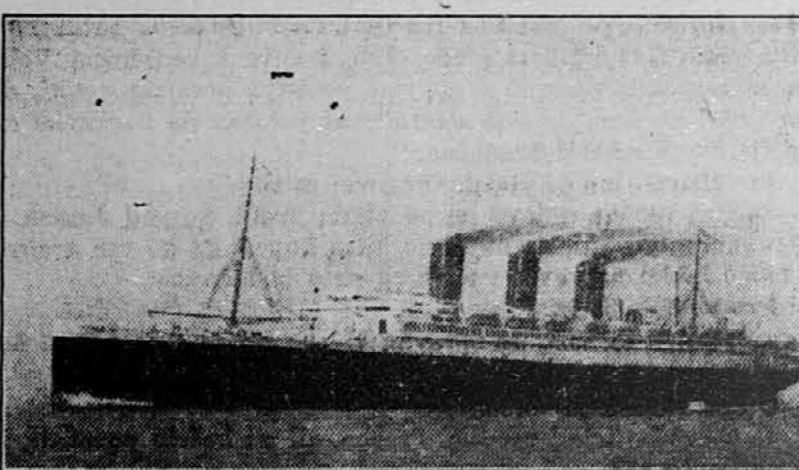
naslednik BAKULICH PREDOVICH CO.
216 California Fruit Bldg.,
SACRAMENTO, CALIF.

ROJAKI: —

Tekom letošnjega leta prirejenih izletov se je vdeležila velika skupina naših rojakov, kateri so bili popolnoma zadovoljni bodisi s kabinami, hrano, postrežbo in pozornostjo, katere so bili deležni med vožnjo. Kot dokaz splošnega zadovoljstva nam prihajajo dnevno vprašanja, ako namerava naš potniški oddelek prirediti to leto še kak skupni izlet. Da vstrčemo našim rojakom, smo se odločili prirediti

JESENSKI (tretji) SKUPNI IZLET

s parnikom



"PARIS"

KI ODPLUJE IZ NEW YORKA,

dne 11. septembra, t. l.

V to svrhu imamo rezerviran poseben oddelek III. razreda v sredini parnika, najboljše kabine z 2., 4. in 6. posteljami.

Rojaki, nudi se Vam prilika, da obiščete stari kraj v spremstvu našega izkušenega uradnika, ki Vam bo omogočil brezskrbno potovanje v domovino, da obiščete, stariše, soproge, otroke in sorodnike, ki Vas morda že leta in leta željno pričakujejo.

Kdor se namerava vdeležiti tega izleta, naj nam takoj naznani in pošlje tudi aro, da mu določimo prostor na parniku. Čimprej se kdo zgasi, tem boljše kabino bo imel na razpolago. Za vsakovrstne informacije in pojasnila stoji vsem rojakom na razpolago naš potniški oddelek.

FRANK SAKSER STATE BANK

Potniški oddelek.

82 Cortlandt Street : : New York, N. Y.

Pozor rojaki!

V zalogi imamo

SVETO PISMO

(stare in nove zaveze)

Knjiga je krasno trdo vezana ter stane \$3.00.

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

Rojaki, naročajte se na "Glas Naroda", največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

KAŠELJ IZGINE.

razdraženje in hrapavost se odstrani z pravočasno rabo zdravila

Severa's Cough Balsam.

Je priljubeno zdravilo takom zadnjih 45 let; vsled tega je preizkušeno.

Cena 25 in 50 centov.

Vprašajte zanj v lekarnah.

W. F. SEVERA CO., CEDAR RAPIDS, IOWA

AVSTRALEC

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

Za "GLAS NARODA" priredil G. P.

24

(Nadaljevanje.)

Gospa Lepograjska ni nikakor napravila na Ralfa istega ugodnega utisa kot njeni dve hčerki. Instinktivno je čutil nepristnost njenega bistva. Tega pa seveda ni pokazal na zunan.

— Iskreno upam, da bom mogel vas in vaši hčerki obvarovati pred nadaljnimi neprijetnostmi. Predvsem bi se rad dogovoril eno stvar. Saj veste, da bo moral biti grad prodan, po položaju stvari?

Gospa Helena je vzdihnila in Lota se je hitro obrisala skrivno solzo.

— Da, gospod Jansen, znano mi je, da ne bo mogoče preprečiti take prodaje. Najhujše za nas bo, da bomo morali izgubiti dom.

Ralf je le videl, kako je Dagmar tolažeče gladila roko svoje sestre. Ganiša ga je nesebičnost Dagmar, ki se je izražala v tej kretnji. Njegove oči so blestele in globoko je vzdihnil.

— Vseled tega vam hočem sporočiti, da bom jaz eventualno kupil grad. Že vedno sem imel namen ob primerni priliki povečati svoje posestvo. To je taka prilika. Upam, da ne bo damam mučnejše, če kupim jaz posestvo kot da bi prešlo v kake druge roke.

— Ah, če se že moramo ločiti od našega ljubega gradu, potem se bo najbolj varno nahajal v vaših rokah, gospod Jansen, — je rekla Lota s tresočim se glasom.

S svojimi dobrimi očmi se je ozrl nanjo tako sočutno, da bi mu najraje stisnila roko.

Gospa Helena je vzdihnila ter posegla z roko preko oči.

— Moja hčerka daje izraza svojim lastnim mislim, — je rekla elegično.

Ralf se je ozrl na Dagmar.

— In vi, kontesa? Kako mislite o tem?

— Mislim kot mati in moja sestra, gospodična Jansen.

— Potem se bom rad lotil nakupa, če ne bo mogoče preprečiti dražbe. Treba pa bi bilo prenehati vs od izvedencev.

— To se je že zgodilo, — je odvrnila Dagmar. — Lahko vam povem, kako visoko se je cenilo grad s celim živim in mrtvim inventarjem. Gospodje upniki so se glede te točke dosti jasno izrazili v moji navzočnosti.

Imenovala je svoto.

Ralf se je nekoliko vznemiril. Bilo mu je neprijetno, da je poznala Dagmar tako natančno kupno ceno. On sam ni bil v dvomu, da bi bil grad s to svoto pošteno plačan, a on je hotel več plačati zanj, da preskrbi damam par centov. Vedel je namreč, da so dosegle zahteve upnikov isto višino.

— Po mojem mnenju je to precej nizko cenjeno, — je rekel hitro.

Kontesa pa je zmajala z glavo.

— Ne, gospod Jansen. Gospodje so menili, da je to v najboljšem slučaju najvišja svota, katero bo prinesel grad. Računali so celo s tem, da bo treba grad prodati cenejšje.

Ralf ni smel nicesar več reči glede te točke, ker bi postala Dagmar pozorna ter pričela slutiti njegov namen.

— No, to se bo izkazalo. Na vsak način je treba natančno prenehati grad. Govoril bom glede cele zadeve z bankirjem Volkmanom. Samoposobi umerno se ne sme posestva prenehati ceniti, da ne bom prišel na sum, da sem zlorabil vaš položaj, da napravim dobro kupčijo, — je rekel dobrodušno.

Impulzivno mu je podala Dagmar roko.

— Kaj takega gotovo ne bo nikdo mislil, gospod Jansen. Zelo ljubo nam mora biti, da najdemo hitro kupca, da bo vse urejeno in da bomo lahko napravili načrte za našo bodočnost.

Priklonil se ji je.

— Požuril se bom, da spravim vse na pravo pot. Ali mi boste izstaviti polnomoč, milostljiva gospe?

Gospa Helena je vstala.

— To se bo takoj zgodilo. Prosim, ali mi boste povedati, kako naj napravim to?

Ralf ji je dal navodila, katera si je zapomnila.

— Oprostite mi, dokler ne izgotovim tega.

S temi besedami je gospe Helena odšla.

Ralf se je dvignil ob istem času ter stal negotov gospodičnina nasproti.

— Ali boste zopet sesti, gospod Jansen? — je vprašala Lota.

Priklonil se je ter sedel zopet na stol. Nosil je oficijelno obleko za obiske ter izgledal v njej zelo eleganten.

— Nisem imel še prilike, milostljiva gospodična, da vam izrazim svoje sožalje vsprito težke izgube, ki vas je zadela, — je rekel Lota.

Lota je vzdihnila.

— Svojemu sočutju ste dali kaj zgovoren izraz, gospod Jansen. Z jutranjo pošto je dospelo nebroj izrazov sožalja, s številnimi besedami. Noben naših dobrih prijateljev pa ni čutil potrebe, da nas vpraša, če nam sije pomagati. Vi ste edini človek, ki je dal svojemu sočutju izraza in tak način. Dovolite mi, da se vam zahvalim za to.

Zardel je od zadrege. Negotovo se je ozrl v Dagmar, ki je zrla nanj gorko in prijazno.

— Moja sestra ima prav, gospod Jansen, — je rekla s svojim mehkim glasom.

— Ne smete me osramotiti. Mogoče imam zelo egoistične razloge, da vam ponudim svojo pomoč.

Dagmar se je nasmehnila. Ta smehljaj je segel v njegovo srce kot solnčni žarek.

— Ne trudite se, da bi me prepričali o svojem egoizmu.

— Dagmar ima prav, to bi bilo povsem brezuspešno prizadevanje, gospod Jansen. Jaz sem namreč dobra poznavalka ljudi, — je potrdila Lota živahno.

Ralf se je nasmehnil. Bil je to jasen smehljaj, ki mu je prišel naravnost iz srca.

— Ali res, milostljiva gospodična?

— Da, vprašajte le mojo sestro. Jaz vem takoj, koliko je udarila ura, če spoznam kakega človeka. Pri meni je ugotovljena stvar, da ste se nam približali z najbolj plemenitimi, nesebičnimi nameni. Vi lahko trdite drzno nasprotno, a jaz bi tega ne vrjela. Do vas sem gojila že vedno pošteno simpatijo, ko vas še nisem osebno poznala. Nagnjenje pa občutim vedno le do dobrih ljudi.

— Zelo me veseli, gospodična, da simpatizirate z menoj, čeprav ne vem, s čem naj bi to zaslužil.

— Na ta ali oni način, kaj ne, Dagmar? Imeli sva vedno dobro mnenje o gospodu Jansen.

Dagmar je smehljaje prikimala.

— To lahko potrdim.

Ralf se je motreče ozrl v konteso.

— Torej ste že prej večkrat govorili o meni?

ANGLEŠKI PRINC MED BOY-SCOUTI



Na sliki vidite skupino angleških boy scoutov pri Llandrindod, Wells. Med njimi sedi angleški princ in kadi pipo.

— Celo zelo pogosto, — je odvrnila Lota, predno je mogla odgovoriti Dagmar.

— Vi pač ne slutite, da se je zanimala za cela okolica. Vsi so govorili o vas. Jaz in moja sestra pa sva bili vedno istega mnenja o vos ter prepričani. . . No, jaz sem klepetulja in ravnokar sem hotela reči nekaj, česar ne sme ženska reči moškemu. In razventega bi bilo škoda, če bi postali nečimurni.

— Mogoče sem že nečimuren.

— Ne, nečimuren hvala Bogu niste.

— Kako veste to?

— To tiči v čutu. Ne morem vam povedati, zakaj vas ne smatram nečimurnim, ter vem le, da niste. In to je dobro. Nečimurni možki so strašni.

Dagmar je prišla sestro za roko, kot da jo hoče posvariti.

— Sedaj pa je res dovolj, mala klepetulja.

Lota se je udarila z roko po ustih.

— Da, Dagmar, pravi križ je z menoj, ne znam držati jezika za zobmi. Kar mi gre skozi glavo, mora ven. Dozdevam se vam zelo klepetava in jezična, gospod Jansen, in mogoče tudi brezčutna. Tam leži moj oče in srce mi je polno strahu in bede, — a klepetati moram vendar. Prosim ne mislite slabo o meni.

Ralf se je priklonil te ji pogledal v oči.

(Dalje prihodnjik.)

A. I. KUPRIN:

O kodru.

Pri nas doma imamo črnega psička, kodra.

Kličemo ga "Lumpi".

Tega imena mu pa seveda nismo dali zato, da bi žalili njegovo patsje dostojanstvo. Dal smo mu ga namreč zaradi tega, ker je grizec.

Kadar so ga prav posebno srčili zobje, nogo miz in stolov, zvečil različne priljubljene nam slike in jih spravjal v umazano in nagusno stanje, se kakor besen zagnal v kurnik hišne lastnice in podil vse kokeži ter silno lajal na nje, da so piške begale po dvorišču sem in tja, kokodakale in zgu-bljale perje.

Nekoč nam je popolnoma pokvaril priljubljeno, lepo rastlino: kaktus.

Nekega dne, ko smo imeli majhen, domač koncert, je pridrvel v sobo in začel tako grdo skundirati znamenitemu goslaču, da isti od tistihdob prev nobenkrat več ni prišel k nam, in težko, da še pride kdaj.

O onih neprijetnostih, kar jih je povzročil služinčadi, pa rajši sploh ne govorim. Za vse tisto so ga menda itak natihem pretepavali v kuhinji.

Danes zjutraj sem mu ponudil kruha s sirovim maslom, toda polnula je previdno in menda iz gole vlinčnosti le maslo ter se nato zopet vlegel k mojim nogam ter me gledal z balčnimi, vprašnimi očmi.

Le ro vem, da je star zdaj že četr dni in da torej že čas, da gre malo naokoli, ali vem pa zagotovo tudi to, da se je v tej vlogi zbalčel zbudila čudna zavest, ter da je radi tega postala nasrečna.

Neprenehoma me vlinčno in povzvalno nagovarja, naj grem sedaj z njim ven, naj si najjame iz očka ter se pečem, on pa da be-že, ta čas skakljal poleg voza ter aje nad kolesom, ki se suče! Nato bo tekel spredaj ter se lajaje zagotovo proti karkemu gobcu.

Is takrat pravi konju:

— Lepo te pravi, pokakaj, da pri vlin, zakaj se suče kolo, jaz ne vem tega razumeti, a vedeti bom.

Vendar se konj za to ne zneni: v njem se živijo oni veliki živalski instinkti, ki jim mi ljudje tako ravnodušno izrabljamo ter izkoriščamo njegovo moč, spomin, zelo veliko nemirnost, lepoto telesa, njegovo trmoglavost in neizbirčnost v piči.

Konj dirja v slepem strahu

pred bičem in misli na oves.

Tedaj se pa ubogi, črni koder zopet povrne k meni, skoči na voz, se vsede zraven mene in joka:

— Razjasni mi že vendar, ti, umni, za mene nerazumljivi čarodejnik, ti, ki znaš delati čudeže, užigati ogenj, ti, ki si tako z lahkoto pridobivaš svojo hrano, ti, čegar pogleda jaz ne morem prenesti — razloži mi: zakaj se suče kolo? Čemu živim na tem svetu, čemu sem tako čisto navezan na te? Ali ne bi bilo boljše, če bi se kakor sestradan in krvo- ločen volk podil po goščavah, spal pod koreninami dreves in za nasladi iskal kri zažarkovo, ki sem mu pregriznil vrat? . . .

Dragi, ljubi, ubogi psiček, prijatelj moj! . . . Saj bistveno tudi jaz ne živim nič bolje kakor ti. Saj pač tudi jaz poljubljam robove z zvezdami posutih oblakov gospoda Boga ter ga s tesnobo in mukami vprašujem:

— Kaj je to, čas? Kaj je to, gibanje? Zakaj živim tako kratko in tako brezmišelnost? In čemu je vsak korak mojega življenja zagrenjen s trpljenjem? Včasih celo s sladkim trpljenjem! . . .

Dragi in ljubi moj psiček, na tale vprašanja nama pač nikdo ne da odgovora.

In morebiti On sam zdaj kje bridko joka ter se muči od groze, bolečin in od tega, ker se je v Njem zbudilo spoznanje.

Ali pa je morda vse to tako lahko in enostavno, da sva midva s svojimi mukami celo smešna? Ali sedi mogoče kje kak tak premeteneč, ki prav dobro ve, da vsebuje bistvo vsega tega kakla lepa, lahka in prav navadna algebrajska formula?

Sedi in ve, toda iz same nevoščljivosti nama tega ne razloži, ti moj ljubi črni psiček "Lumpi".

Nikoli ne razloži!

Skozi okno je vrgla svojega otroka

v Trstu v ulici Fabio Severo 28. letna žena Marija Mavčič, potem pa je šesama skočila skozi okno. 10 mesecev stara deklica Loreda-na je obležala mrtva, nesrečno ženo so pripeljali v bolnico, kjer je kmalu izdihnila. Mavčičeva je bila že dolgo časa bolna na živcih. Mož je delavec.

KAJ PRAVI AMUNDSEN

V triumfu se je sivi raziskovalec povrnil domov. Sprejeli so ga v Oslu ministri, reprezentanti, ves narod. Amundsen je očividno vesel; mehak smehljaj neprestano vibrira v markantnih potezah obraza. Zmagovalec polarne pokrajine odzdravlja tisočim pozdravim vzklikom, se zahvaljuje za sprejemne nagovore in po vsch končanih cremenijah sprejme novinarje k lagodnemu razgovoru, ki je potekel tako-le:

— Mar je res, da boste odslej prepustili arktična raziskavanja mlajšim generacijam?

— Da. Kaj naj jaz še počnem tam? Saj sem nedvomno dognal, da med tečajem in Alasko ni kopne zemlje. Bila je moja glavna naloga, da proučim pokrajino, ki je bila prej nepristopna.

— Ali je bilo možno navzlic mogle se točno prepričati o lastnosti cele ogromne pokrajine?

— Da! Jaz sem si o tem dočela na jasnem. Često se je megla razdvojila, in tu smo lahko ponovno ugotovili, da kolosalna območja, ki smo jih tako pregledali, ne kažejo niti lahkega znaka čvrstih tal.

— Kaj pravite o Byrdu?

— Nič malo ne dvomim, da je dosegel Severni tečaj.

— Ali vas to ni malo razočaralo?

— Še dolgo ne! Ko sem ž njim govoril v Ameriki, mi je odkrito dejal, da namerava Severni tečaj doseči z letalom, in jaz sem mu zatrdil, da ga bom podpiral z vsami močmi. In v resnici nisem smatral Byrda za nikakega konkurenta. Njegova sportna naloga je obstojala v tem, da doseže tečaj, dočim vožnja naše zračne ladje Norve ni bila polarni, marveč transpolarni polet.

— Kako bo s temi poleti v bodoče?

— Smatram, da je redno preletavanje transpolarne proge le še vprašanje časa. Najkrajša zveza med Evropo in Ameriko vodi preko Severnega tečaja in letalska tehnika bo predvidoma kmalu premagala težkoče ki še ovirajo redni promet na tej zračni progi.

O svojih tovariših govori Amundsen očetovsko prijateljsko in toplo. Posebno često pohvali sijajno prestacijo Rijserja Larsena, čigar navigacijo zračne ladje smatra za svetovni rekord. Polkovnik Nobile pa mu zares ni posebno prištel k sreči, ker pri omenbi tega imena poudarja Amundsenova pristranost; a navzlic temu pravi sam, da o kakih globokih nespornostih ne more biti govora. . . . Kakor Amundsen so veseli tudi njegovi korenjaški tovariši. Tudi oni bi radi pripovedovali kakor radostna deca vse v enem, samo Larsen se venomer smehlja v molčečem ponosu, da je avanziral za stotnika. . . .

Amerikanski dvoboji.

Na cesti Fulmes-Maria-Wald-rast na Tirolskega so našli te dni neznanega mrtveca, ki je izvršil samomor s tem, da si je poglaval kroglo v srce. Zapustil je pismo, v katerem pravi med drugim:

— Sem Nemec iz rajha. Sorodnikov nimam. Prosim, da se me pokopje brez vsakega poizvedovanja. Potni list sem uničil. Motiv mojega samomora je amerikanski dvoboj.

Na žepnem robcu je imel samomorilec monogram "A. P."

Židje v sovjetski Rusiji.

Kakor poročajo ruski listi, se nahaja v sovjetski Rusiji okrog 3 milijonov Židov. O teh je 1 milijon obrtnikov, 1 milijon trgovcev; okrog 800,000 se jih peča z drugimi poklicji — 150,000 se jih bavi s kmetijstvom. Zadnje število vidno narašča, ker sedanja vlada podpira njihovo naseljevanje na Krimu in v južni Ukrajini. Strokovno so židje organizirani mnogo bolje kot Rusi. Židovsko prebivalstvo je dalo večje število uradnikov in delavcev, nego ostalo prebivalstvo Rusije.

Kretanje parnikov - Shipping News

4. septembra: France, Havre; Homerio, Cherbourg; Bremen.
7. septembra: Reliance, Cherbourg, Hamburg.
8. septembra: Mauritania, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bremen.
9. septembra: Stuttgart, Cherbourg, Bremen; Republic, Cherbourg, Bremen; Westphalia, Cherbourg, Hamburg.
11. septembra: PARIS, III. SKUPNI IZLET: Olympic, Cherbourg; Leviathan, Cherbourg; Sierra Ventana, Bremen.
15. septembra: Aquitania, Cherbourg.
16. septembra: Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg.

12. septembra: Majestic, Cherbourg; Berlin, Cherbourg, Bremen.
21. septembra: Resolute, Cherbourg, Hamburg.
22. septembra: Berengaria, Cherbourg; Arabia, Hamburg; Pres. Harding, Cherbourg, Bremen.
23. septembra: Thuringia, Cherbourg, Hamburg.
25. septembra: France, Havre.
28. septembra: Muenchen, Bremen.
29. septembra: Mauritania, Cherbourg; Geo. Washington, Cherbourg, Bremen.
30. septembra: Martha Washington, Trst; Columbus, Cherbourg, Bremen.

NAJCENEJŠA VOŽNJA V JUGOSLAVIJO
COSULICH PROGA
DIREKTA SMER
POTOVANJA
Kratka železniška vožnja
do doma po zmerani ceni.
Odprte proti Trstu in Dubrovniku:
MARTHA WASHINGTON
30. SEPTEMBRA — 19. NOVEMBRA
PRESIDENTE WILSON
19. OKTOBRA — 3. DECEMBRA
Vprašajte za cene in potovalne bilance
agenturi.
PHELPS BROS., 2 West St., N. Y.

OBUJANJE MRTVIH

Kakor smo že zadnjič poročali, se dogajajo v kirurški praksi slučajji, da bolnikovo srce med operaciji naenkrat preneha utripati. Moderni kirurgi si pomagajo v takih primerih s srčno masazo. Spreten kirurg prereže bolniku na želodcem trebuh in prsno mreno ter pride tako do srca, ki ga začne s palecem rahlo masirati. Na ta način se delovanje srca obnovi in bolnik niti ne ve, da je bil tako rekoč že mrtev.

V bolnici Sv. Tomaža v Londonu so imeli kirurgi nedavno opraviti s tako zanimivo operacijo. Operirali so neko žensko, ki je pod kloroformom tako omagala, da ji je srce prenehalo utripati. Srce je mirovalo celih 5 minut. Kmalu po kloroformiranju se je srce ustavilo in k operaciji pripravljena ženska je nehala celo dihati. Zdravniki so hoteli na umeten način obnoviti njeno dihanje, toda vse prizadevanje je bilo zaman. Končno se je primarij Sargiant odločil za srčno masazo. Prezrel je ženski trebuh in prsno mreno ter ji začel masirati srce. Pod vplivom masaje je začelo srce kmalu zopet utripati. Spočetje je utripalo slabo in počasi, čez četrto uro si je pa popolnoma opomoglo. Ko je začelo srce normalno delovati, se je obnovilo tudi dihanje. Operacijo so morali seveda preložiti in bolnico so odnesli v njeno sobo. Zavedla se ni, toda srce in pljuča so delovala normalno še 80 ur, na kar je ženska umrla.

SLUŽBO DOBI

Slovenka srednje starosti, ki želi dober dom in zna kuhati, prati in pospravljati v privatni hiši. Pojasnite kaj ste voljni delati in kaj zahtevate na

"Zakonski par"

c/o Glas Naroda, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.
(3x 2,34)

DOMAČA ZDRAVILA

V zalogi imam jedilne dišave, Knapovo ječmenovo kavo in importirana domača zdravila, katera priporoča mgr. Knapj v knjigi

DOMAČI ZDRAVNIK

Pišite po brezplačni cenik, v katerem je nakratko opisana vsaka rastlina za kaj se rabl.

V ceniku boste našli še mnogo drugih koristnih stvari.
Math. Pezdor
Box 772, City Hall Sta.
New York, N. Y.

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtnike, pri katerih kupujete ali naročate in ste z njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste vstregli vsem.

Uprava "Glas Naroda".

SAMO 6 DNI PREKO

s ogromnimi parniki na olje
PARIS 11. sept., 2. okt.
FRANCE 25. sept. — 16. okt.
Havre — Parisko pristanišče.

Kabine tretjega razreda s umivalniki in tekočo vodo za 2, 4 ali 6 oseb.
Francoska kuhinja in plača.
French Line
19 STATE ST. NEW YORK
ali lokalni agentje.

POZOR ROJAKI!

Prosti pouk glede državljanstva in priseljavanja je vsak četrtek in petek med 1. uro popoldne in 10. uro zvečer v ljudski šoli št. 62 Hester & Essex Street, New York City.

Vprašajte za zastopnika Legije za Ameriško Državljanstvo.

NAZNANILO.

Našim naročnikom v državi Pennsylvaniji naznanjamo da jih bo v kratkem obiskal zopet naš znani zastopnik

Mr. JOSEPH ČERNE

in prosimo, da mu gredo na roko, ter pri njem obnovijo naročnino.

Upravištvo.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je počen o potnih listih, prtljaji in drugih stvareh. Vseled naše dolgoletne izkušnje vam mi zamoremo dati najboljše pojasnila in priporočila, najboljša pojasnila in priporočila, nika.

Tudi nedržavljan zamorejo potovati v stari kraj, toda preskrbeti si morajo dovoljenje ali permit iz Washingtona, bodisi za eno leto ali 6 mesecev in se mora delati prošnjo vsaj en mesec pred odpotovanjem in to naravnost v Washington, D. C. na generalnega naselnskega komisarja.

Glasom odredbe, ki je stopila v veljavo 31. julija, 1926 se nikomur več ne pošlje permit po pošti, ampak ga mora iti iskati vsak posleec osebno, bodisi v najbližnji naselnski urad ali pa ga dobi v New Yorku pred odpotovanjem, kakor kedo v prošnji zaprosi. Kdor potuje brez dovoljenja, potuje na svojo lastno odgovornost.

Kako dobiti svojce iz starega kraja.

Kdor želi dobiti sorodnike ali svojce iz starega kraja, naj nam prej piše za pojasnila. Iz Jugoslavije bo pripuščeni v tem letu 670 priseljencev, toda polovica te kvote je določena za ameriške državljane, ki žele dobiti sem stareše in otroke od 18. do 21. leta in pa za poljedelske delavce.

Ameriški državljani pa zamorejo dobiti sem žene in otroke do 18. leta brez da bi bili šteti v kvoto, potrebno pa je delati prošnjo v Washington.

Predno podvzamete kaki korak, pišite nam.

FRANK SAKSER
STATE BANK
82 CORTLANDT ST., NEW YORK